

3

Zest for Progress
 Zeal of Partnership

Araling Panlipunan

Ikaapat na Markahan - Modyul 3 Pinanggalingan ng Produkto ng Kinabibilangang Lalawigan

Name of Learner: _____

Grade & Section: _____

Name of School: _____

JANUARY	<i>Makugilhon</i>
FEBRUARY	<i>Mahigugmaon</i>
MARCH	<i>Matinubangan</i>
APRIL	<i>Matinahuron</i>
MAY	<i>Makapayag og Matinipyo</i>
JUNE	<i>Maabtik og Musunod sa Dhaklong Oras</i>
JULY	<i>Maantigo og Maabilidad</i>
AUGUST	<i>Maginhambunon para sa Uban</i>
SEPTEMBER	<i>Madaginton</i>
OCTOBER	<i>Matinud-anon</i>
NOVEMBER	<i>Masaligan</i>
DECEMBER	<i>Maalampon</i>

Araling Panlipunan – Ikatlong Baitang
Ikaapat na Markahan – Modyul 3: Natatalakay ang pinanggalingan ng produkto ng
kinabibilangang lalawigan
Unang Edisyon, 2021

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Vilma C. Velasco	
Editor:	Monina R. Antiquina, EPS-AP & HUMSS	
Tagasuri:	Vilma C. Velasco	
Tagalapat:	Chithrill S. Maquiling	
Tagapamahala:	Virgilio P. Batan	-Schools Division Superintendent
	Jay S. Montealto	-Asst. Schools Division Superintendent
	Amelinda D. Montero	-Chief Education Supervisor, CID
	Nur N. Hussien	-Chief Education Supervisor, SGOD
	Ronillo S. Yarag	-Education Program Supervisor, LRMS
	Leo Martinno O. Alejo	-Project Development Officer II, LRMS

Inilimbag sa Pilipinas ng

Department of Education – Region IX – Dipolog City Schools Division

Office Address: Purok Farmers, Olingan, Dipolog City

Telefax: (065) 212-6986

E-mail Address: dipolog.city@deped.gov.ph

Alamin

Ang modyul na ito ay ginawa upang matutunan mo ang pinanggalingan ng mga produktong matatagpuan sa Lungsod ng Dipolog at Dapitan; mga syudad na matatagpuan sa lalawigan ng Zamboanga Del Norte. Ang mga produkto ay mga bagay na ginagamit natin sa araw-araw na mabibili natin sa merkado o palengke. Mahalaga ang mga ito dahil napupunuan nito ang ating mga pangangailangan tulad ng pagkain, kabuhayan at mga hilaw na materyales upang makabuo tayo ng mga proyekto at bagong teknolohiya. **MELCs AP3 Week 3-4**

Balikan

Panuto: Pangkatin ang mga salita at larawan na makikita sa kahon. Isulat at iguhit ito sa wastong hanay na kanyang kinabibilangan.

Mga Kabataan	Burol at Kabundukan
Dagat at Karagatan	Covid 19 Pandemic
	
(Mga Puno)	(Basura)

LIKAS NA YAMAN	HINDI LIKAS NA YAMAN

Tandaan

Ang **produkto** ay isang bagay na karaniwang ginagawa upang maibenta. Ang bagay na ito ay ginawa sa pamamagitan ng pang-industriyang proseso. Ang ibang produkto naman ay itinatanim ng mga magsasaka; pinalalago at inaani upang ibenta. Ilan sa mga halimbawa ng produktong dumaan sa pang-industriyang proseso ay papel, plastic, metal, mga gadgets at iba pa. Ang mga produkto namang nagmula sa pagsasaka ay ang mga prutas, gulay, halamang-ugat at iba pa.

Ang mga produktong kanais-nais at kapakipakinabang ay mga bunga ng ating mga likas na yaman. Ito ay nagdudulot ng kasiyahan at kaayusan sa bawat isa.

Tuklasin

Aralin 3

Ang Pinanggalingan ng mga Produkto ng Kinabibilangang Lalawigan

Alam mo ba kung saan nanggaling ang mga produktong kailangan natin sa araw-araw?

Zamboanga Del Norte ang pangalan ng ating lalawigan. Ito ang pinakamalaking lalawigan sa Zamboanga Peninsula batay sa sukat ng lupain. Tinatawag itong “**Twin City Province**” dahil dito matatagpuan ang dalawang lungsod; ang **Shrine City of Dapitan** at **Orchid City of Dipolog**.

Ang lungsod ng Dipolog ay mayaman sa mga produktong agrikultural at pandagat. Pinaniniwalaang may 56 na uri ng isda ang nabubuhay sa mga dagat na nakapalibot sa Dipolog. Ito marahil ang dahilan kung bakit tinawag na “**Bottled Sardines Capital of the Philippines**” ang Dipolog. Marami rin ditong mga alagang hayop tulad ng manok, baka, kalabaw, baboy, kabayo at kambing. Sarisaring prutas at gulay, palay at halamang-ugat naman ang biyayang dulot ng mga lupain sa Dipolog.

Ang yaman ng lungsod ng Dapitan ay nakasalalay sa pagsasaka, pangisngisda at turismo. Niyog ang pangunahing produkto dito. Mayroon din silang mga prutas at halamang-ugat. Napapalibutan ng dagat ang lungsod ng Dapitan. Ang ating bayaning si Dr. Jose Rizal ay ipinatapon sa Dapitan. Dahil sa kasaysayang ito, malakas at masigla ang turismo sa lungsod ng Dapitan.

Suriin

Panuto: Batay sa kaalamang iyong nabasa, alin sa mga sumusunod ang produktong nagmula sa Dapitan o Dipolog? Lagyan ng tsek ang bilang sa unahan nito.

_____ 1. cassava chips	_____ 6. ginto	_____ 11. kopra
_____ 2. pilak	_____ 7. talaba	_____ 12. kamote
_____ 3. lansones	_____ 8. rambutan	_____ 13. sardinas
_____ 4. isdang Tuloy	_____ 9. mansanas	_____ 14. abaca
_____ 5. halamang dagat	_____ 10. troso	_____ 15. langis

Pagyamanin

Panuto: Humanap ng 4 na produktong matatagpuan sa lungsod ng Dipolog at Dapitan. Hanapin ito sa mga salitang nakaayos nang pababa, pahalang, pakanan o pa diagonal. Isulat ang mga ito sa patlang. Pumili ng isang paborito mong produkto at ipaliwanag kung bakit.

B	V	I	L	I	N	A	B	O	P	E	A	K	A	A	S	U	K	A	L
C	U	B	E	S	U	N	G	K	I	L	A	W	F	E	L	L	S	D	A
M	B	A	B	O	Y	A	H	A	L	A	M	A	N	G	U	G	A	T	K
A	A	K	A	L	A	B	A	W	G	A	M	O	R	A	N	G	E	S	S
N	G	A	B	B	O	T	T	L	E	D	S	A	R	D	I	N	E	S	A
O	U	R	A	M	B	U	T	A	N	N	I	Y	O	G	I	G	I	B	G
K	L	L	C	A	S	S	A	V	A	C	H	I	P	S	M	A	R	E	I
P	A	R	R	O	T	B	A	L	Y	E	N	A	K	A	M	O	T	E	N
T	Y	D	A	K	A	K	B	E	A	C	H	R	E	S	O	R	T	V	G

Mga Produkto: _____
 _____

Paboritong Produkto: _____

Bakit? _____
 _____
 _____

Gawain

Panuto: Buuin ang graphic organizer tungkol sa mga produktong naggaling sa Dapitan at Dipolog. Isulat ang mga ito sa bawat sinag ng oval.

Isaisip

Mga Konseptong Dapat Tandaan:

1. Zamboanga Del Norte ang pangalan ng ating lalawigan.
2. Ang Zamboanga Del Norte ay tinatawag na Twin City Province dahil dito matatagpuan ang dalawang syudad o lungsod; ang Dipolog at Dapitan.
3. Ang Dapitan ay tinatawag na Shrine City at ang Dipolog naman ay tinatawag na Orchid City.
4. May 56 na uri ng isda ang nabubuhay sa mga dagat na nakapalibot sa Dipolog.
5. Ang Dipolog ay tinaguriang Bottled Sardines Capital of the Philippines.
6. Sagana sa prutas, gulay, palay at halamang ugat ang Dipolog.
7. Sa pagsasaka, pangingsda at turismo nakasalalay ang yaman ng Dapitan.
8. Niyog ang pangunahing produkto ng Dapitan.
9. Mayaman sa prutas at mga yamang dagat ang lungsod ng Dapitan.
10. Tinawag na Twin City ang Dipolog at Dapitan dahil pareho ng pinagkukunang yaman ang mga ito. Ang mga produkto dito ay hango o galing sa pagsasaka, pangingsda at turismo.

Tayahin

Panuto: Isulat ang titik ng tamang sagot sa patlang.

- ___ 1. Ang lalawigan ng _____ ay may **Twin City**.
A. Zamboanga Del Norte   C. Zamboanga Sibugay
B. Zamboanga Del Sur   D. Zamboanga City
- ___ 2. Ang lungsod ng _____ ay kilala sa tawag na Shrine City.
A. Dipolog   B. Dapitan   C. Zamboanga   D. Isabela
- ___ 3. Ang lungsod ng Dipolog ay tinaguriang _____ City.
A. Flower   B. Rose   C. Orchid   D. Rain
- ___ 4. Si Mang Juan ay nagbebenta ng kopra dahil siya ay magsasaka ng niyog. Bukod sa kopra, ano pa kaya ang maaring ibenta ni Mang Juan?
A. isda at hipon   C. talaba at alimango
B. mansanas at ubas   D. buko
- ___ 5. Bakit kaya tinawag na **Bottled Sardines Capital of the Philippines** ang Dipolog?
A. Maraming bote sa Dipolog.
B. Pangingisda ang hanapbuhay ng mga tao ditto.
C. Maraming industriya ng **bottled sardines** sa Dipolog
D. May maliliit na isda sa Dipolog
- ___ 6. Kilala ang Dapitan dahil sa produkto nitong **cassava chips**. Ano kaya ang pangunahing hanapbuhay ng mga tao dito?
A. pagmimina   C. pangingisda
B. pagtrotroso   D. pagsasaka
- ___ 7. Sagana sa prutas, gulay at halamang ugat ang Dipolog. Kung ikaw ay sasama sa iyong ina sa palengke, ano kaya ang makikita mo?
A. perlas, ginto at pilak   C. lana, langis at krudo
B. nipa, pawid at abaca   D. saging, malunggay at kamote
- ___ 8. Napapalibutan ng dagat ang Dapitan. Alin kaya sa mga sumusunod ang maaari mong ipagbili kung ikaw ay taga Dapitan?
A. tabla at troso   C. hipon at talaba
B. ubas at mansanas   D. cellphone at ipod
- ___ 9. May 56 na uri ng isda ang nabubuhay sa mga dagat na nakapalibot sa Dipolog. Anong industriya kaya mayroon ang Dipolog?
A. sapatos   B. sardinas   C. sasakyan   D. asukal
- ___ 10. Sagana sa produktong saging ang Dapitan. Kung ikaw ang Kapitan ng isang Baryo sa Dapitan, ano ang gagawin mo?
A. Ipagbibili ko ang mga saging sa ibang bansa
B. Ipamimigay ko ang lahat ng saging sa Baryo
C. Hahayaan kong mabulok ang mga saging
D. Wala akong gagawin

Karagdagang Gawain

Panuto: Gumuhit ng isang palengke sa loob ng kahon na nagtataglay ng lahat ng mga produkto sa inyong lugar. Pansinin ang **rubric** na gagamiting pamantayan sa pagtataya.

RUBRIC PARA SA POSTER

Pamantayan	Indikador	Puntos	Natatamong Puntos
Nilalaman	Naipakita at naipaliwanag nang maayos ang ugnayan ng lahat ng konsepto sa paggawa ng poster	2	
Kaangkupan ng Konsepto	Maliwanag at angkop ang mensahe sa paglalarawan ng konsepto	2	
Pagkamapanlikha (Originality)	Orihinal ang ideya sa paggawa ng poster	2	
Kabuuang Presentasyon	Malinis at maayos ang kabuuang presentasyon	2	
Pagkamalikhain Creativity	Gumamit ng tamang kombinasyon ng kulay upang maipahayag ang nilalaman, konsepto at mensahe	2	
Kabuuan		10	

Susi sa Pagwawasto
BALIKAN

 <p>Covid 19 Pandemic</p>	 <p>Mga Kabataan Buroi at Kabundukan Dagat at Karagatan</p>
<p>HINDI LIKAS NA YAMAN</p>	<p>LIKAS NA YAMAN</p>

SURIIN

<p>11. kopra 12. kamote 13. sardinas 14. abaca 15. Langis</p>	<p>6. ginto 7. talaba 8. rambutan 9. mansanas 10. toso</p>	<p>1. cassava chips 2. pilak 3. lansones 4. isdang Tuloy 5. halamang dagat</p>
---	--	--

PAGYAMANIN

Iba-iba ang magiging sagot.

GAWAIN

Iba-iba ang magiging sagot.

TAYAHIN

<p>5. C 10. A</p>	<p>4. D 9. B</p>	<p>3. C 8. C</p>	<p>2. B 7. D 6. D</p>
-----------------------	----------------------	----------------------	-------------------------------

Sanggunian

1. MELCs
2. <https://www.scribd.com/document/362540768/83496714-Rubric-Para-Sa-Poster-docx>
3. https://www.google.com/search?q=Zamboanga+Del+Norte&rlz=1C1CHBF_enPH754PH754&oq=Zamboanga+Del+Norte&aqs=chrome..69i57j46j0l3j69i60l3.7609j1j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8
4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dipolog>
5. <https://philippinescities.com/dipolog-city-zamboanga-del-norte/>
6. ZM Mega Metro Food in Dipolog
7. <https://langyaw.com/2014/10/05/shop-dapitan-city/>
8. <https://www.britannica.com/place/Dapitan>
9. <https://philippinescities.com/dapitan-city-zamboanga-del-norte/>

Region IX: Zamboanga Peninsula Hymn – Our Eden Land

Here the trees and flowers bloom
Here the breezes gently Blow,
Here the birds sing Merrily,
The liberty forever Stays,

Gallant men And Ladies fair
Linger with love and care
Golden beams of sunrise and sunset
Are visions you'll never forget
Oh! That's Region IX

Cebuanos, Ilocanos, Subanonos, Boholanos, Ilongos,
All of them are proud and true
Region IX our Eden Land

Here the Badjaos roam the seas
Here the Samals live in peace
Here the Tausogs thrive so free
With the Yakans in unity

Hardworking people Abound,
Every valleys and Dale
Zamboanguenos, Tagalogs, Bicolanos,

Region IX
Our...
Eden...
Land...

My Final Farewell

Farewell, dear Fatherland, clime of the sun caress'd
Pearl of the Orient seas, our Eden lost!
Gladly now I go to give thee this faded life's best,
And were it brighter, fresher, or more blest
Still would I give it thee, nor count the cost.

On the field of battle, mid the frenzy of fight,
Others have given their lives, without doubt or heed;
The place matters not-cypress or laurel or lily white,
Scaffold or open plain, combat or martyrdom's plight,
T is ever the same, to serve our home and country's need.

I die just when I see the dawn break,
Through the gloom of night, to herald the day;
And if color is lacking my blood thou shalt take,
Pour'd out at need for thy dear sake
To dye with its crimson the waking ray.

My dreams, when life first opened to me,
My dreams, when the hopes of youth beat high,
Were to see thy lov'd face, O gem of the Orient sea
From gloom and grief, from care and sorrow free;
No blush on thy brow, no tear in thine eye.

Dream of my life, my living and burning desire,
All hail ! cries the soul that is now to take flight,
All hail ! And sweet it is for thee to expire ;
To die for thy sake, that thou mayst aspire,
And sleep in thy bosom eternity's long night.

If over my grave some day thou seest grow,
In the grassy sod, a humble flower,
Draw it to thy lips and kiss my soul so,
While I may feel on my brow in the cold tomb below
The touch of thy tenderness, thy breath's warm power.

Let the moon beam over me soft and serene,
Let the dawn shed over me its radiant flashes,
Let the wind with sad lament over me keen ;
And if on my cross a bird should be seen,
Let it trill there its hymn of peace to my ashes.

Let the sun draw the vapors up to the sky,
And heavenward in purity bear my tardy protest
Let some kind soul o'er my untimely fate sigh,
And in the still evening a prayer be lifted on high
From thee, O my country, that in God I may rest.

Pray for all those that hapless have died,
For all who have suffered the unmeasur'd pain;
For our mothers that bitterly their woes have cried,
For widows and orphans, for captives by torture tried
And then for thyself that redemption thou mayst gain

And when the dark night wraps the graveyard around
With only the dead in their vigil to see
Break not my repose or the mystery profound
And perchance thou mayst hear a sad hymn resound
'T is I, O my country, raising a song unto thee.

And even my grave is remembered no more
Unmark'd by never a cross nor a stone
Let the plow sweep through it, the spade turn it o'er
That my ashes may carpet earthly floor,
Before into nothingness at last they are blown.

Then will oblivion bring to me no care
As over thy vales and plains I sweep;
Throbbing and cleansed in thy space and air
With color and light, with song and lament I fare,
Ever repeating the faith that I keep.

My Fatherland ador'd, that sadness to my sorrow lends
Beloved Filipinas, hear now my last good-by!
I give thee all: parents and kindred and friends
For I go where no slave before the oppressor bends,
Where faith can never kill, and God reigns e'er on high!

Farewell to you all, from my soul torn away,
Friends of my childhood in the home dispossessed!
Give thanks that I rest from the wearisome day!
Farewell to thee, too, sweet friend that lightened my way,
Beloved creatures all, farewell! In death there is rest!

I Am a Filipino, by Carlos P. Romulo

I am a Filipino—inheritor of a glorious past, hostage to the uncertain future. As such I must prove equal to a two-fold task—the task of meeting my responsibility to the past, and the task of performing my obligation to the future.

I sprung from a hardy race, child many generations removed of ancient Malayan pioneers. Across the centuries the memory comes rushing back to me: of brown-skinned men putting out to sea in ships that were as frail as their hearts were stout. Over the sea I see them come, borne upon the billowing wave and the whistling wind, carried upon the mighty swell of hope—hope in the free abundance of new land that was to be their home and their children's forever.

I am a Filipino. In my blood runs the immortal seed of heroes—seed that flowered down the centuries in deeds of courage and defiance. In my veins yet pulses the same hot blood that sent Lapulapu to battle against the first invader of this land, that nerved Lakandula in the combat against the alien foe, that drove Diego Silang and Dagohoy into rebellion against the foreign oppressor.

The seed I bear within me is an immortal seed. It is the mark of my manhood, the symbol of dignity as a human being. Like the seeds that were once buried in the tomb of Tutankhamen many thousand years ago, it shall grow and flower and bear fruit again. It is the insignia of my race, and my generation is but a stage in the unending search of my people for freedom and happiness.

I am a Filipino, child of the marriage of the East and the West. The East, with its languor and mysticism, its passivity and endurance, was my mother, and my sire was the West that came thundering across the seas with the Cross and Sword and the Machine. I am of the East, an eager participant in its spirit, and in its struggles for liberation from the imperialist yoke. But I also know that the East must awake from its centuries sleep, shake off the lethargy that has bound his limbs, and start moving where destiny awaits.

I am a Filipino, and this is my inheritance. What pledge shall I give that I may prove worthy of my inheritance? I shall give the pledge that has come ringing down the corridors of the centuries, and it shall be compounded of the joyous cries of my Malayan forebears when first they saw the contours of this land loom before their eyes, of the battle cries that have resounded in every field of combat from Mactan to Tirad Pass, of the voices of my people when they sing:

"I am a Filipino born to freedom, and I shall not rest until freedom shall have been added unto my inheritance—for myself and my children and my children's children—forever."

